

ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI NA LOKALNI RAVNI – PRIMER OBČINE ŠEMPETER-VRTOJBA

Viktor Cvijanović

Namen

S prispevkom želimo predstaviti rešitve posameznim subjektom v občini Šempeter-Vrtojba za učinkovitejšo zagotavljanje varnosti na podlagi problemov, ki jih kot take zaznavajo lokalni prebivalci.

Metode

Podatke smo pridobivali z metodo telefonskega in terenskega anketiranja na območju občine Šempeter-Vrtojba. Pogovarjali smo se s komandirjem policijske postaje, ki pokriva območje občine, ter vodjo medobčinske uprave, ki izvaja naloge občinskega redarstva. Analizirali smo strokovno in znanstveno literaturo, ki se nanaša na reševanje problemov in zagotavljanje varnosti na lokalni ravni.

Ugotovitve

Anketiranci (N=150) so izrazili visoko zadovoljstvo z bivanjem v občini. 5% anketiranih pozna vodjo policijskega okoliša, 11% ga imensko pozna le kot policista, ne vedo pa za njegovo vlogo, kar kaže, da smo še daleč od filozofije in strategije policijskega dela v skupnosti. Potrebno bo okrepiti vlogo vodje policijskega okoliša, razmišljati kaže tudi v smeri v skupnost usmerjenega dela občinskega redarstva.

Praktična uporabnost

Rešitve lahko uporabimo pri zagotavljanju varnosti, dvigu kakovosti varnega življenja občanov tudi v drugih občinah s podobno problematiko in oblikovanju (posodobitvi) občinskega programa varnosti.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek daje celosten vpogled v lokalno problematiko, ki jo zaznavajo občani in konkretne rešitve za najpogostejše identificirane probleme. Spoznanja v prispevku naj bodo v pomoč enotam policijske uprave Nova Gorica, vodji policijskega okoliša za Šempeter in Vrtojbo, medobčinskemu redarstvu, občini Šempeter-Vrtojba pri načrtovanju in izvajanju njihovih dejavnosti ter strategij in vsem njihovim predstavnikom, ki lahko kakorkoli pripomorejo k večji varnosti občanov.

Ključne besede: lokalna varnost, reševanje problemov, policijsko delo v skupnosti

1 UVOD

Poleg spoznanja, da je vlada države dolžna vzpostaviti pravni okvir za preprečevanje in zatiranje kriminalitete, zagotoviti ustrezna finančna sredstva in vodenje, je lokalna raven tista, kjer so problemi najbolj očitni, kjer jih ljudje neposredno zaznavajo in kjer so občutki ogroženosti vsakodnevni. Medtem ko je načrtovanje kriminalitetne politike na nacionalni ravni nujno potrebno, je učinkovito in primerno preprečevanje kriminalitete in nereda predvsem na lokalni ravni, kar je primarna dolžnost lokalne samouprave in njenih subjektov. Poleg tega je lokalna samouprava tista, ki je najbližje lokalni problematiki in ki najbolje lahko razume in išče rešitve za lokalne varnostne in kriminalitetne probleme. Zaradi bližine lokalnim prebivalcem so oddelki, uradi in službe na lokalni ravni bolj dostopni in lažje pomagajo ter svetujejo v dejanskih situacijah (Svet Evrope, 2003).

Zagotavljanje varnosti na lokalni ravni je najbolj povezano z zagotavljanjem varnosti posameznika, saj najbolj intenzivno vpliva na kvaliteto njegovega življenja. Kvaliteta življenja pa je odvisna tudi od občin, ki za prebivalce opravljajo različne naloge. Sodobna družba se vedno bolj sooča s številnimi dejavniki, ki ogrožajo posameznikove in družbene vrednote. Zato je delovanje državnih institucij in lokalnih oblasti podvrženo prav temu cilju – zagotoviti varno življenjsko okolje, ki posamezniku in družbi omogoča neovirano delovanje in razvoj (Fakulteta za varnostne vede, 2012). Poleg tega še Evropska listina navaja pravico državljanov v urbanih okoljih do življenja v varnih mestih, kjer je malo kriminalitete, prestopništva in nasilja. Življenje v varnem okolju mora biti temeljna človekova pravica (Svet Evrope, 2003).

2 LOKALNA (VARNOSTNA) PROBLEMATIKA V OBČINI ŠEMPETER VRTOJBA

Občina Šempeter-Vrtojba je bila ustanovljena leta 1998. Sestavljata jo dve naselji, in sicer Šempeter pri Gorici in Vrtojba, tik ob italijanski meji in južno od Nove Gorice. Šempeter pri Gorici leži ob pomembni prometni povezavi med Novo Gorico in Soško dolino ter Vipavsko dolino in Italijo. Občina je po površini ena najmanjših v Sloveniji, po številu prebivalcev pa sodi med srednje velike občine. Močno izstopa po gospodarskih kazalnikih, izobrazbeni strukturi prebivalcev, visokem življenjskem standardu in vrednostih okoljskih indikatorjev. Šempeter pri Gorici predstavlja pomembno zaposlitveno središče na Goriškem, saj imajo v občini sedež številna podjetja (Letrika, Intra Lighting idr.), od javnih ustanov pa je najpomembnejša splošna bolnišnica Dr. Franca Derganca, ki je osrednja zdravstvena ustanova za vso severno primorsko regijo. Vrtojba je po zasnovi tipična obcestna vas, ki povezuje Goriško s Krasom.

Poleg tega se je občina v letu 2013 prebila na prvo mesto med občinami z najvišjo stopnjo dosežene kakovosti življenja (Najboljšo vrednost indeksa ISSO 2013 ima Šempeter-Vrtojba, 2013). V

ta namen smo pri anketiranju spraševance sprva vprašali o splošni o zadovoljstvu z bivanjem v občini Šempeter-Vrtojbaoceni (1-zelo nezadovoljen – 5 zelo zadovoljen). Vprašali smo 150 občanov, ki so podali oceno s povprečno vrednostjo 3,99.

Kljub temu, da je občina Šempeter-Vrtojba območje z značilnim ekonomskim razvojem in številnimi dosežki, pa se v tem okolju neizogibno kažejo tudi različni družbeni problemi, med njimi nered in kriminaliteta.

Če si pogledamo statistiko policijske postaje Šempeter pri Gorici¹ (MNZ, 2012a; MNZ, 2013), je uradno zabeleženo največ splošne kriminalitete, in sicer premoženjske kriminalitete (tatvine, velike tatvine in poškodovanje tuje stvari), kar ne preseneča, saj je premoženjska kriminaliteta kriminaliteta velike razsežnosti (high volume crime) tako v Sloveniji kot drugod. Z vpogledom v sistem ArcGIS smo videli, da prevladujejo tatvine goriva tako na bencinskih servisih Petrol d.d. (na obeh straneh avtoceste) kot tudi bližnjem počivališču ter servisni coni (s tovornjakov) ob avtocesti, ki povezuje Vipavsko dolino s sosednjo Italijo. Tatvine zasledimo tudi v središču mesta (kolesa, orodja), v zakotnih ulicah in večjih parkiriščih, kjer je majhna pretočnost ljudi in ni razsvetljeno.

V neposredni bližini se nahaja tudi igralni salon, kjer je prijavljenih nekaj kaznivih dejanj ponarejanja denarja in vnovčevanja plačilnih kartic, ki v veliki meri ostaja prav tako neodkrita, saj so tako storilci kot oškodovanci tujci, kaznivo dejanje pa je storjeno pri nasin zabeleženo v statistiko policijske postaje (K. Mlekuš, osebni intervju 29.11.2013).

Varnostni problem policijski postaji predstavljajo vlomi v stanovanjske hiše, tako v Šempetru kot Vrtojbi, v zadnjem času tudi vlomi v poslovne objekteter droge in s tem povezana sekundarna in čezmejna kriminaliteta. Vodstvo policijske postaje ocenjuje, da je 80% vlomov in tatvin izvršenih z namenom pridobivanja sredstev za drogo, zaradi bližine italijanske meje pa policijske analize kažejo na verjetnost čezmejne kriminalitete (MNZ, 2013; K. Mlekuš, osebni intervju 29.11.2013).

Medobčinska uprava je na območju občine Šempeter-Vrtojba obravnavala v letu 2012 skoraj 3.300 zadev, v letu 2013 pa 3.310. Kršitve so povezane z razraščanjem rastlinja na cesti in pločnike, izvajanjem določenih del (postavljanje ograj, gradnje zidu, zasaditev živih mej ipd.) v varovanih pasovih občinskih cest, nepravilnim oranjem njiv in nepravilnim parkiranjem. Najbolj kritični točki sta bila urgentni vhod pred bolnišnico Franca Derganca in avtobusna postaja v središču Šempetra (Medobčinska uprava občin Šempeter-Vrtojba, Miren-Kostanjevica, Renče-Vogrsko, 2013; Medobčinska uprava občin Šempeter-Vrtojba, Miren-Kostanjevica, Renče-Vogrsko, 2014). Vodstvo nam je zaupalo še problem z drogo, odpadki (tudi na gozdnatih površinah), dovozom otrok pred osnovno šolo, neupoštevanje prometnih signalizacij (parkiranje, prednostna cesta, vožnja v eno smer) in hitrosti na določenih odsekih (; T. Mori, osebni intervju 22. 11. 2013).

Ko smo lokalne prebivalce (N=150) povprašali, kaj za njih predstavlja problem v občini², so

¹S PU Nova Gorica so nam v mesecu juniju sporočili, da poročila o varnostni problematiki za leto 2013 še ni.

²Uporabili smo odprto vprašanje. Občanom smo postavili tudi podvprašanja, da bi izvedeli, kaj za njih predstavlja varnostni problem in jih povprašali kaj bi se dalo v občini še izboljšati, da bi se zagotovila večja varnost in red.

kljub visoko izraženemu zadovoljstvu z bivanjem v občini ($\bar{x}=3,99$) izrazili precej nevšečnosti in zaskrbljenosti:

- slabe ceste (preveč lukenj, slabo odtekanje vode, veliko je luž ob deževju),
- ovire zaradi del na občinskih cestah (središče Šempetra),
- ni dogajanja za mlade (to so izrazili predvsem mlajši anketiranci),
- premalo parkirišč v središču Šempetra in za nekatere lokalne prebivalce (npr. Vrtojbenska cesta),
- objestna vožnja skozi središče Vrtojbe in na Šempetrski obvoznici v Podmarku,
- smeti (neurejenost komunalnih-ekoloških otokov, neločevanje odpadkov, premalo odvoza, preveč letakov),
- pomanjkanje trgovine v Vrtojbi,
- zbiranje mladih na javnih mestih (pijančevanje in uživanje drog za cerkvijo v Šempetru in pri biotehniški šoli),
- vlomi in tatvine (samostojne hiše v Vrtojbi in Šempetru),
- hrup (v središču Šempetra in Vrtojbe, ob Šempetrski obvoznici),
- ukinitve policijske postaje in pomanjkanje policistov na terenu,
- pretočnost križišč (križišče pri bolnišnici, ABK, Letriki, policijski postaji ter krožišče na Bazari),
- pasji iztrebki v različnih ulicah, kjer so pločniki,
- parkirani avtomobili (avtobusna postaja v centru Šempetra, ulica Nikole Tesle v času prireditev na osnovni šoli),
- pešci v umirjeni coni v središču Šempetra,
- slaba javna razsvetljava zunaj strnjene naselja,
- pomanjkanje pločnikov in kolesarskih stez,
- brezposelnost mladih,
- neupoštevanje predlogov s strani občine in nejasna obrazložitev.

O lokalni problematiki smo povprašali še predstavnici dveh šol na območju, ki ne zaznavata nobene problematike. Opaziti je odpor za sodelovanje, kajti tako državni organi kot lokalni prebivalci namreč zaznavajo določene probleme v okolici šol. Pri tem moramo opozoriti, da je predstavnik osnovne šole eden izmed osmih članov varnostnega sosveta (Odlok o ustanovitvi sosveta za zagotavljanje večje varnosti občanov, 2011), tako da se lahko vprašamo o željah po izboljšanju tako splošne varnosti kot varnosti naših najmlajših. Smiselno bi bilo vključiti še predstavnika druge šole v varnostni svet, saj obe instituciji imata enako vlogo v skupnosti.

Na podlagi lastnih opažanj smo ugotovili, da v občini obstaja nekaj nepreglednih križišč, kar vpliva na prometno varnost občanov (npr. na novo urejena enosmeren izhod iz parkirišča pri osnovni šoli, pri bencinskem servisu na Ulici padlih borcev, stičišče ulic Cesta na Čuklje in Griči z glavno

prometnico Ulico 9. septembra). Poleg tega je nekaj prometnih znakov v Šempetru (znak prepovedana smer vožnje v eno smer), ki so postavljeni ob levi strani ceste poleg vozišča v smeri vožnje vozil. To pa je v nasprotju s Pravilnikom o prometni signalizaciji in prometni opreми na javnih cestah (2000) (5. člen). V občini je mogoče najti kar nekaj lokacij, kjer bi z vidika okoljske kriminologije lahko prišlo do nereda in kriminalitete. V mislih imamo predvsem zapuščene (stare) zgradbe (npr. železniška postaja Šempeter pri Gorici, bivši Cimos, stara porodnišnica ipd.) ter mnoge druge zanemarljive in neizkoriščene površine (nogometno igrišče na Pristavi, igralni kotiček v Podmarku, Biškut idr.).

3 NAČINI IN PREDLOGI IZBOLJŠANJA VARNOSTI V OBČINI ŠEMPETER VRTOJBA

Ker v pričujočem prispevku ne moremo natančno in celovito prikazati vseh (varnostnih) problemov, ki jih čutijo lokalni prebivalci, bomo predstavili zgolj tiste, ki so najpogostejše izražene kot bodisi problem ali element, ki bi ga v občini bilo potrebno izboljšati in ima (ne)posreden učinek na varnost. Menimo, da bi z odpravo le teh občutno povečali stopnjo varnosti, posledično pa tudi zadovoljstvo prebivalcev z življenjem v občini Šempeter-Vrtojba.

S primerjavo policijske statistike in odgovorov občanov vidimo, da tatvine na bencinskih servisih in bližnjem počivališču sploh ne predstavlja pereč problem oziroma ga lokalni prebivalci kot takega ne zaznavajo, čeprav je tega (uradno) največ. Z vidika policijskega dela je to območje precej obremenjeno z intervencijami policistov. Glede tatvin goriv na bencinskih servisih je policijska postaja v sodelovanju z drugimi enotami policije izvajala precejšnje število aktivnosti, vendar storilci niso bili odkriti ali pa jim kaznivih dejanj niso uspeli dokazati (MNZ, 2013). S policije so nam sporočili, da se na tem območju ustavljajo in zadržujejo najrazličnejši (sumljivi) ljudje (tujci), ki so pretežno storilci teh kaznivih dejanj, zato jih je tudi težko izslediti. Poskusili so s sodelovanjem z družbo Petrol d.d., kjer pa po njihovem mnenju prevladuje gospodarski interes (ustvarjanje dobička), zato ni želje, da bi se kaj ukrenilo zoper (potencialne) storilce, saj dobijo povrnjeno škodo s strani zavarovalnic (K. Mlekuš, 29.11.2013). Menimo pa, da bi se lahko s strani policije in/ali občine spodbudilo družbo Petrol d.d. k preprečevanju tovrstnih tatvin bodisi z bolj poostrenim nadzorom uslužbencev družbe Petrol d.d., s kakovostnejšim videonadzorom in boljšo osvetljenostjo ali zavarovati območje z varnostniki. Dobro osvetljeno območje bencinskega servisa poveča stopnjo tveganja pri potencialnih storilcih (Responses to the Problem of Gasoline Drive-offs, 2014). Druga možnost je vpeljava predplačilnega sistema, kot ga že imajo servisi drugod po Sloveniji in tujih državah. Takšen sistem je v večjih urbanih središčih družbam prinesel več milijonov dobička, v policijskih statistikah pa se je tovrstna tatvina zmanjšala tudi do 95% (prav tam). Prepričani smo, da bi se s tovrstnim ukrepom ter posledično odpravo problema zelo razbremenilo policijsko postajo, ki bi

lahko svoje aktivnosti preusmerila drugam (npr. policijsko delo v skupnosti). Tatvine na bližnjem počivališču in servisni coni bi lahko prav tako zmanjšali z osvetlitvijo tega območja in preventivnim obveščanjem (s tablo) o večji pozornosti obiskovalcev tega počivališča (predvsem vozniki tovornjakov). Glede na to, da so po mnenju policije na tem območju storilci tujih držav, je najučinkovitejši postopek, če bi storilca prijeli v času izvrševanja kaznivega dejanja (in flagranti). V ta namen bi lahko s sodelovanjem kriminalistične policije izvajali skrite patrulje ali pa nastavili past (bait cars/trucks) (Responses to the Problem of Thefts of and From Cars in Parking Facilities, 2014).

Problematiko vlomov in tatvin zaznavajo tako policisti kot občani. Policisti so že poskusili z vrsto aktivnostmi, vendar neuspešno. Z vidika policijskega dela v skupnosti so dosegli, da so se določene ulice osvetlile. Poskusili so tudi z samoorganiziranjem občanov, vendar ni bilo posluha s strani občanov (K. Mlekuš, osebni intervju 29. 11. 2013). Pričakovati kaže, da se bo v občini nadaljevalo razsvetljevanje ulic, saj se vsako leto javna razsvetljava zgradi na novih ulicah, hkrati pa je v času izvajanja tudi načrt javne razsvetljave s več kot 30 odjemnimi mesti (projekt Futurelights), ki bo prinesel boljšo javno razsvetljava z manj svetlobnega onesnaževanja, med drugim tudi na območju mednarodnega prehoda, kjer se nahajata bencinska servisa in servisna cona (Projekti in naložbe, 2014). Kot najbolj učinkovit preventivni ukrep se kaže namestitev (dimnih) alarmnih naprav, kar je za marsikoga visok strošek, vendar smo mnenja, da bi se s pomočjo občine lahko v primeru količinskega nakupa ta strošek bistveno zmanjšal. Pri tovrstni kriminaliteti gre za kršitev najvišje ustavno varovane pravice (pravica do zasebnosti, nedotakljivost stanovanja), ki pa s strani države žal ne more biti ustrezno varovana kot mnogi to pričakujejo. Tu gre iskati problematiko pregona in pravosodnega sistema, kar ni predmet našega prispevka. Dejstvo je, da smo v precejšnji meri za varnost odgovorni ljudje sami, zato menimo, da bi z vidika policijskega dela v skupnosti vodja policijskega okoliša moral spodbujati samovarovanje občanov (z ozaveščanjem), v sodelovanju z lokalno samoupravo. Tovrstna preventiva ni samo cenejša od represije, ampak postavlja tudi postavlja na najvišje mesto človekovo dostojanstvo (Svet Evrope, 2003).

Naslednja skupna problematika so droge. Na tem mestu bi dodali, da bi “problemsko usmerjeni pristop” morali nadomestiti z “vzročno usmerjenim pristopom”, ki bi se po mnenju Meška in Sotlarja (2012) moral izkazati za veliko učinkovitejšega pri izvajanju strategij in načrtov preprečevanja kriminalitete. Dobro poznavanje in razumevanje vzrokov določenega problema kot je kriminaliteta je najboljši način za njegovo preprečevanje. Enako velja v zdravstveni stroki, kjer se zdravstvena preventiva osredotoča na vzroke za nastanek bolezni in ne na simptome, ki so znaki že nastale bolezni. Policija se trudi v večji meri vplivati na povpraševanje (preventivno ozaveščanje staršev in otrok), pri čemer dobro sodelujejo z ambulantno za zdravljenje odvisnosti. Skupaj so izpeljali kar nekaj delavnic za starše in učitelje (K. Mlekuš, osebni intervju 29. 11. 2013). Tudi občina je sodelovala pri gostovanju programa Ne-odvisen.si (Ekipa Ne-odvisen.si, 2013). Na tem mestu bi opozorili na ključno vlogo lokalne samouprave pri preprečevanju kriminalitete v zvezi z drogami. Eno izmed področij je zagotavljanje ustreznih javnih površin, šol, igrišč, stadionov, plavalnih bazenov in

družbeno-kulturnih centrov (Svet Evrope, 2003), v občini pa imamo nekaj takšnih površin, ki postajajo zanemarjena (npr. nogometno igrišče na Pristavi in pri HIT Šport centru, košarkarsko igrišče v Podmarku). Ključnega pomena je, da lokalne samouprave zagotovijo, da bodo športni objekti vključeni v lokalno skupnost, da se bodo ljudje, ki tam živijo s temi objekti in dejavnostmi poistovetili, pri čemer je pomembno razvijati občutek za lastnino in s tem v zvezi zmanjševati prestopništvo (Svet Evrope, 2003). Strokovno vodeni in dostopni programi za kakovostno preživljanje prostega časa mladih, otrok in družin pomembno oblikujejo bivanjsko izkušnjo mesta. Občani se lahko združujejo v različna društva, za starejše in mlajše občane, na mnogih področjih: šport, kultura, umetnost, sociala... V občini imamo približno 50 organizacij (društev, klubov), ki ponujajo najrazličnejše aktivnosti (s področja športa, kulture, umetnosti, turizma ipd.) tako za mlade kot tudi starejše občane in druge obiskovalce.

Predvsem mlajši občani so izrazili pomanjkanje večernih dogodkov (npr. ob vikendih). Pred leti so bile na občinskem trgu pogosto organizirane razne tržnice, igre in žrebanja, sedaj pa se organizirajo prireditve in zabave le ob določenih datumih (npr. Boreljada, krajevni praznik ipd.). Tovrstni dogodki bi posledično lahko okrepili skupnostno kohezivnost in povezanost, kar bi z vidika preprečevanja kriminalitete spodbudilo sodelovanje policije in skupnosti k preprečevanju kriminalitete. Prebivalci so izrazili tudi željo po večji prisotnosti policistov in pogostejših obhodi v stranskih ulicah. To nalogo bi v največji meri pripisali vodji policijskega okoliša. Fizična prisotnost policistov na lokalni ravni, njihova vpetost v življenje lokalnega okolja (poznavanje lokalne problematike, način življenja) in njihov osebni zgled prispeva k večjemu občutku varnosti, demotivaciji potencialnih storilcev in vpliva na zaupanje v policijo (Fakulteta za varnostne vede, 2012).

Problematiko parkiranja na urgentnem bloku bolnišnice so redarji s pomočjo opozoril kršiteljem (to so bili predvsem zaposleni) nekoliko uredili, toda ne v celoti. Z medobčinske uprave so dali pobudo, da bi se naredila dodatna parkirišča, vendar vodstvo bolnišnice tega ne podpira (T. Mori, osebni intervju 22. 11. 2013). Mi smo mnenja, da bi občina lahko spodbudila učinkovitejše sodelovanje med institucijami in tudi sama prispevala k rešitvi problema (Svet Evrope, 2003). Predlagamo, da bi se dovoz do urgentnega bloka kako drugače (dodatno) omejil (npr. z dodatno zapornico, videonadzorom in učinkovitejšim ozaveščanjem). Če izhajamo iz teorije razbitih oken (Kelling in Wilson, 1982), en parkiran avtomobil verjetno ni velik problem, toda če bi vsi tam parkirali, lahko nekdo izgubi življenje.

Podobna problematika se nahaja pri osnovni šoli, kjer prihaja do množičnih kršitev ustavitve in parkiranja na zaznamovanem območju pred vhodom v osnovno šolo. Nepravilno parkiranje se pojavlja tudi v ulici Nikole Tesle (predvsem v času prireditev na osnovni šoli) in središču Šempetra, kar zaznavajo tudi lokalni prebivalci. Največ voznikov se ustavlja na avtobusni postaji mestnega prometa, da bi lažje dostopali do pekarnice ali drugih bližnjih trgovin, ki se nahaja neposredno ob avtobusni postaji. To problematiko sta nam zaupala tudi dva voznika mestnega avtobusa. Nekateri se

poslužujejo tudi drugih storitev kot so bančne (20m pred avtobusno) in farmacevtske usluge (nasproti avtobusne, čez cesto). Pred avtobusno postajo se v stranskih ulicah nahaja 30 parkirišč, kjer ljudje lahko parkirajo, ne da bi pri tem ovirali mestni promet. Redarji včasih delujejo na tem območju z opozorili in globami, hkrati pa ozaveščajo ljudi preko občinskega glasila (Mori, 2013), tako da se stvar nekoliko izboljšuje. Enako velja za problematiko v okolici osnovne šole, ki ni še v celoti odpravljena. Potrebno bo okrepiti sodelovanje z osnovno šolo, ki bo lahko starše (kršitelje) učinkoviteje ozaveščala in spodbujala k spoštovanju prometnih predpisov ter odpravi problema³.

Če se na tem mestu dotaknemo še problematiko v središču mesta, opazimo zbežnost voznikov in pešcev v območju umirjenega prometa, ki se nahaja v središču mesta. Ugotovili smo, da pešci prečkajo cesto na mestih, kjer so se nekoč nahajali prehodi za pešce. Sedaj prehodov ni več, imamo tlakovan del ceste in neprekinjeno ločilno črto. 83. člen ZPrCP (2013) pravi, da pešec ne sme prečkati vozišča zunaj prehoda za pešce, če sta smerni vozišči fizično ločeni ali ju loči neprekinjena ločilna črta, ki se tudi nahaja v enem delu območja umirjenega prometa v središču Šempetra. 31. člen ZPrCP pa pešcem v območju umirjenega prometa nalaga prednost pred vsemi udeleženci cestnega prometa. Menimo, da bi se zaradi lažjega razumevanja trenutne prometne ureditve morala zagotoviti ustreznejša prometna signalizacija, da bi se zagotovil nemoten promet tako pešcev kot voznikov skozi trg. Glede na 6. člen ZPrCP je za navedeno problematiko odgovorna in pristojna občina, saj gre za občinsko cesto.

Nekaj anketirancev je predlagalo tudi trg brez prometa (med njimi tudi voznik mestnega avtobusa), pri čemer bi vožnjo skozi center bilo dovoljeno le mestnim avtobusom in taksistom. Z našega vidika bi to pomenilo odpravo dveh problemov (nepravilno parkiranje in zbežnost prometnih udeležencev). Hkrati bi prineslo veliko pozitivnih posledic, kot je spodbujanje javnega prometa (ki je brezplačen), krepitev odnosov in prostor za organiziranje raznih prireditev in dogodkov.

Redarstvo se srečuje s problematiko oranja in razraščanja rastlinja, kar vpliva predvsem na prometno varnost udeležencev. Na tem področju so tudi zelo preventivno aktivni v obliki ozaveščanja kmetovalcev preko občinskih glasil (Bremec, 2013a) in lokalnega radia (radio Robin). Enako spodbujajo tudi varovanje zelenih površin (Bremec, 2013b). Občane tudi sproti opozarjajo in osveščajo ter jih spodbujajo k samoiniciativnemu obrezovanju bodisi živih mej bodisi vejevja, ki posega na ceste, pločnike oziroma javno dobro (T. Mori, osebni intervju 22. 11. 2013). Veliko ljudi je še neveščega (lokalnega) prava, zato se nam zdi primernejše, če bi se ozaveščenost ljudi dodatno okrepila preko lokalne skupnosti z informiranjem o sprejetih odlokih (kaj je prav in kaj ne). Priporočljivo je, da organi lokalne samouprave okrepijo sodelovanje javnosti in druge mehanizme, ki opogumlja državljane, da varujejo svoje vrednote, javno dobro, poskrbijo za lastno varnost in varnost drugih in blagostanje (Svet Evrope, 2003).

K večji prometni varnosti bi pripomogla tudi obnova cestin preureditev prometne signalizacije

³Glede na to, da predstavnica šole ni tega izrazila, se po našem mnenju očitno ne zavedajo problema ter posledic (neodprave) problema.

(križišče pri ABK, Letriki, Hoferju in bolnišnici). V preteklosti je bilo povzročenih kar nekaj prometnih nesreč v križišču na Bazari, sedaj pa je to preurejeno s krožiščem, prometnih nesreč pa več ni. Občani pa so še vedno mnenja, da bi se lahko to še bolje uredilo (krožišče z večjim obsegom), saj je še vedno v smeri od obvoznice proti Volčji Dragi mogoče krožišče prevoziti z 60 km/h in tudi več. Takšna ureditev je le začasna, v idejni zasnovi (Občina Šempeter-Vrtojba, 2013) je večje in učinkovitejše krožišče, poleg tega tudi pri ABK, Letriki, kjer za zdaj montažni krožišči nista predvideni. Vsekakor bodo vsa tri dolgoročno spremenjena v stalna krožišča. Za končno preureditev omenjenih treh križišč v krožišča je Direkcija RS za ceste že poslala občini potrjene projektne naloge za izdelavo vseh treh projektov za izvedbo (Ureditev krožišč v Občini Šempeter-Vrtojba, 2014). V idejno zasnovo je postavljeno tudi krožišče pri bolnišnici, kjer so ceste v celoti občinske. Na eni strani lahko znova opozorimo na pomanjkanje ozaveščenosti lokalnih prebivalcev o pristojnostih občine. Tudi na policiji opažajo (K. Mlekuš, osebni intervju 29. 11. 2013), da občani ne poznajo vseh možnosti rešitve določene problematike. Večina jih je bila npr. mnenja, da se križišče pri ABK lahko razmeroma hitro uredi. Sedaj lahko upravičeno to trdimo, saj je cesta z novim odlokom o kategorizaciji občinskih cest v Občini Šempeter – Vrtojba (2013) postala občinska cesta, pred tem pa je bila to državna cesta v pristojnosti Direkcije za ceste RS. Po drugi strani je vse to dostopno na spletni strani občine, česar se po našem mnenju občani ne poslužujejo. K dodatni ozaveščenosti (predvsem tistih nevednežev) bi lahko prispevalše vodja policijskega okoliša, ki bi s stikom z občani ugotovil mnenja in potrebe ljudi ter ustrezno svetoval. Tudi občina bi lahko preko svojih predstavnikov in krajevnih odborov zagotovila, da je posvetovanje z ljudmi na visoki ravni. Ko govorimo o prometni varnosti in infrastrukturi na lokalni ravni, je priporočljivo, da bi vlada okrepila lokalno samoupravo ter odgovornost lokalne uprave pri upravljanju cest na njenem območju, zagotovila ustrezna finančna sredstva in dovolila odločanje o lokalnih problemih na lokalni ravni, kjer te probleme najbolj razumejo (Svet Evrope, 2003). Občina je tista, ki vé kje generira veliko prometa, kje nastajajo zastoji in katere so tiste točke, ki ogrožajo prometno varnost.

V kontekstu prometne varnosti so lokalni prebivalci izrazili željo po večjem številu kolesarskih stez, tudi zunaj strnjenegega naselja. Na območju občine je v teku projekt CroCTaL, ki so kot cilj zastavlja izboljšavo čezmejnih cestnih povezav ter povezavo mest in podeželja mrežo kolesarskih tras. 10. maja je tako v občini bila zgrajena nova kolesarska pot v Mlinu (CroCTaL – Krajilna in čezmejne kolesarske poti, 2014). Na drugi strani pa nekateri kot problem zaznavajo tudi kolesarje (npr. vožnja kolesarjev v obratno smer v enosmerni ulici). Trenutno poteka ureditev mestnega središča v Šempetru pri Gorici, ki predvideva tudi ureditev in preplastitev dvosmernih kolesarskih poti (Ureditev mestnega središča v Šempetru pri Gorici – 3. faza, 2014). Res je, da je na tem območju najvišja fluktuacija ljudi, toda večjo nevarnost kolesarjem predstavljajo poti izven središč. Pomembno je, da lokalna samouprava s svojimi organi izvede strategijo za zniževanje stopnje zaskrbljenosti pri kolesarjenju (Svet Evrope, 2003). V mislih imamo predvsem na Ulici prekomorskih brigad, Vrtojbenski cesti skozi naselje Vrtojba, kjer je s strani voznikov pogosto prekoračena hitrost, v

enosmernih ulicah pa nepozornost kolesarjev. Potrebno bo tudi sodelovanje s policijo in medobčinskim redarstvom s ciljem opozoriti večkratne kršitelje (kolesarje) in s tem zagotoviti varnost vseh prometnih udeležencev.

Skupna problematika lokalnih prebivalcev in redarstva so odpadki (odlaganje odpadkov v naravi, neločevanje odpadkov, pasji iztrebki ipd.), pri čemer smo v veliki meri odgovorni ljudje sami. Zakonodajalci (Zakon o lokalni samoupravi in Zakon o varovanju okolja) nalaga občinam veliko obveznosti skrbi za okolje. Naloga občin je, da zagotovi ločeno zbiranje odpadkov in ekološko ravnanje z odpadki, kar je pomembno tako iz okoljskega kot iz ekonomskega stališča (Skrb za okolje, 2014). Občina je obnovila odlagališča z "ekološkimi otoki", vendar po mnenju prebivalcev so ta neurejena. Ker smo ljudje tisti, ki odlagamo odpadke je pri tem pomembno, da občina razvija občutek pripadnosti in ponos ljudi, da živijo v čistem okolju. Med okoljem, videzom sosesk in kriminaliteto obstaja neposredna zveza. Pomembno je, da se lokalna samouprava zaveda, da je mogoče kriminaliteto in priložnosti za kriminaliteto zmanjšati s kakovostjo urbanega okolja in da ta vpliva na socialno stabilnost mest⁴. Pri tem si mora prizadevati za čim obsežnejše vključevanje javnosti na način, da se okrepi medsebojno sodelovanje s dejavnostmi, ki opogumljajo občane, da varujejo svoje okolje, poskrbijo za čiščenje in vzdrževanje sosesk in spodbujajo lokalne prebivalce za sodelovanje v upravljanju okolice (Svet Evrope, 2003). V mislih nimamo letakov, lokalnih časopisov, zloženkov ipd., temveč razvijanje komunikacijskih strategij, ki bi dosegle vse ljudi in omogočale povratne informacije. Za začetek bi spodbudili vodjo policijskega okoliša in občinske redarje, ki imajo pogost stik z občani, pristojne gospodarske javne službe varstva okolja, katerim je podeljena občinska koncesija (Komunala Nova Gorica). Enako velja za problematiko pasjih iztrebkov, pri čemer bi spodbudili občino za namestitev smetnjakov za iztrebke kot jih imajo nekatere slovenske občine.

4 ZAKLJUČNA RAZMIŠLJANJA

Prepričani smo, da je v občini Šempeter-Vrtojba še veliko prostora za izvirnost in ustvarjalnost. Organi lokalne skupnosti si morajo prizadevati, da bi vsako dobro idejo čim hitreje prenesli v prakso na terenu. Vidimo veliko priložnosti tako za občino Šempeter-Vrtojba kot tudi policijsko postajo Nova Gorica in medobčinsko redarstvo, ki so relativno samostojni, tako da lahko sami ustvarjajo spodbudno okolje za razvoj strategij svojega dela (trajnostni razvoj občine, policijsko delo v skupnosti, v skupnost usmerjeno redarstvo) in se na območju občine Šempeter-Vrtojba približajo potrebam domačega okolja.

Reševanje varnostnih problemov je odvisno od številnih dejavnikov, kar pomeni, da je treba vključiti skupno odgovornost različnih institucij in skupnosti ter iskati skupne rešitve. Potrebno se je

⁴Enako bi lahko trdili za problematiko tatvin goriv na počivališču.

usmerjati v dejavnosti zagotavljanja kakovosti življenja in manj v represivno dejavnost, da bi preprečili kriminaliteto tistih, ki se najpogosteje znajdejo v policijskih statistikah (Rosenbaum et al, v Meško et al, 2012). Policija in sodstvo ne moreta biti več edina in ključna pri reševanju vsakodnevnih konfliktov, zato je treba bolj razmišljati v smeri sodelovanja različnih lokalnih agencij in pobud v sodelovanju z zasebnim sektorjem. Na področju javnih in zasebnih dejavnosti vidimo številne oblike partnerstva na območju občine Šempeter-Vrtojba, npr. skupno investiranje za preprečevanje tatvin goriv na bencinskem servisu in počivališču, preprečevanje vlomov v stanovanjske hiše in poslovne objekte, ustvarjanje urejenih igrišč za mlade, ustvarjanje kolesarskih stez, smetnjakov za iztrebke ipd (Svet Evrope, 2003).

Za iskanje skupnih rešitev imamo na lokalni ravni varnostne svete in sosvete, ki jih ob določeni problematiki skliče župan, primarnopa so ustanovljeni za zagotavljanje partnerskega sodelovanja med policijo in organi lokalne samouprave (Zakon o organiziranosti in delu policije, 2013). Odlok o ustanovitvi sosveta za zagotavljanje večje varnosti občanov (2011) pravi, da občinski svet preko organov skupaj s policijsko postajo sprejema ukrepe in izvaja naloge, ki so usmerjene v zagotavljanje večje varnosti. Sosvet se skliče najmanj enkrat na leto oziroma po potrebi in poroča občinskemu svetu. Po zadnjih podatkih se je sosvet občine Šempeter-Vrtojba sestal nazadnje v letu 2012, ko se je v občini pojavila problematika požigov, ki so jo uspešno odpravili (MNZ, 2013; K. Mlekuš, osebni intervju, 29. 11. 2013). V letu 2013 se ni sestal. V letu 2014 smo se v občini soočili s povečanim številom (serijskih) vlomov, ki prav tako ni spodbudil srečanja varnostnega sosveta, so pa problematiko skušali omejiti s preventivnimi nasveti na zboru krajanov (Poljšak Furlan, 2014), kar je z vidika policijskega dela v skupnosti zelo dobrodošlo, saj je pri tovrstnih srečanjih več neposrednih povratnih informacij s strani občanov. Med varnostnimi organi kot sta policijska postaja (komandirjem) in redarstvo (vodjo medobčinske uprave) ter občino (županom) pa poteka več neformalnih srečanj, kjer se sproti dogovarjajo o posameznih ukrepih (T. Mori, osebni intervju, 22. 11. 2013; K. Mlekuš, osebni intervju, 29. 11. 2013). Tudi na sejah občinskega sveta se vsako leto obravnava poročilo o delu policijske postaje⁵ in delu medobčinske uprave, pri čemer imamo občutek, da se le ta rutinsko sprejemajo in potrdijo z glasovi, tako da se varnostnem področju posveča zelo malo.

Poleg varnostnega sosveta, občinski svet na predlog župana sprejme občinski program varnosti [v nadaljevanju: OPV], ki se navezuje na obseg nalog občinskega redarstva in najmanj enkrat letno ocenijo izvajanje OPV (Zakon o občinskem redarstvu, 2006), kar v zapisnikih sej občinskega sveta ni zaslediti. OPV opredeljuje (zastarela, op. avtorja) izhodišča za zagotavljanje varnega in kvalitetnega življenja prebivalcev Občine Šempeter-Vrtojba (Občina Šempeter-Vrtojba, 2009).

Na podlagi navedenega vidimo, da imamo na lokalni ravni vzpostavljenih kar nekaj

⁵Za leto 2013 ni bilo še izdanega poročila o delu policijske, verjetno zaradi urejanja zadev glede zaprtja policijske postaje.

mehanizmov, ki naj bi (vsaj formalno) prispevali k večji varnosti občanov⁶, vendar v praksi prihaja kar do nekaj razhajanj. V poročilih o delu policijske postaje (MNZ, 2011; MNZ, 2012a; MNZ, 2013) je uvodoma navedeno, da se poročilo upošteva pri ažuriranju OPV, kar se ne upošteva, saj je OPV še vedno veljaven iz leta 2009. Če želimo, da bodo občinski programi varnosti učinkoviti, bo treba zagotoviti večjo ažurnost (Senčar, 2008), čemur med drugim služijo tudi naša izhodišča. Prepričani smo, da bi se s tem izkazala tudi želja organov po izboljšanju lokalne varnosti. Vsekakor bo na tem področju potrebno več upoštevati potrebe prebivalcev (na konkretnih primerih, kar smo opisali zgoraj).

Želja in trud sta tako pri policijskih vrstah kot občinskih redarjih, ovira, ki jih pesti, je pomanjkanje kadra, sploh v poletnih mesecih. Medobčinsko upravo sestavljajo štiri občine, zaposlena sta dva inšpektorja, ena svetovalka in trije redarji za operativno delo na terenu, kar je premalo za optimalno opravljanje nalog redarstva v vseh občinah. So pa zelo naklonjeni terenskemu delu, pogovoru z občani in opozarjanju, da se določena problematika uredi (T. Mori, osebni intervju, 22. 11. 2013). V sistemizaciji je sicer predvideno še eno delovno mesto redarja, vendar župani ocenjujejo, da zaenkrat še zmorejo, če bodo pa ocenili, da je to potrebno, se bodo župani za to odločili (Poročilo o delu Medobčinske uprave občin Šempeter-Vrtojba, Renče-Vogrsko, Miren-Kostanjevica in Vipava v letu 2013, 2014). Z zgoraj navedenim ciljem, se po našem mnenju kaže učinkovit pristop v skupnost usmerjenega redarstva⁷, kot ga poznajo v Ljubljani (Mestna občina Ljubljana, 2013), o čemer pri nas trenutno ne razmišljajo (T. Mori, osebni intervju, 22. 11. 2013). Gre za obliko dela s preventivnimi aktivnostmi, kar po našem mnenju ne bi predstavljalo težav, saj so takšnemu delu že naklonjeni, kar ne nazadnje vidimo tudi iz poročil o njihovem delu, kjer je 90% izrečenih ukrepov opozoril⁸. Tudi na policiji ni bilo kadrovanja že nekaj let, kadrovska problematika se kaže tudi v opravljanju policijskega dela v skupnosti, saj vodja policijskega okoliša (nosilec policijskega dela v skupnosti) preživi večino svojega delovnega časa v patrulji (v avtomobilu), ki nima dejanskega vpliva na zmanjšanje kriminalitete in povečanje občutka varnosti (K. Mlekuš, osebni intervju, 29. 11. 2013).

Policijsko delo v skupnosti je opredeljeno v mnogih strateških dokumentih policije. Eden izmed kazalnikov uspešnosti uresničevanja tega strateškega cilja (zagotavljanje varnosti v skupnosti) je povečanje števila preventivnih akcij po množičnih medijih in preventivnih dejavnosti policije na lokalni ravni (MNZ, 2012b), kar pa v našem preučevanem območju nismo na poti tovrstnega uresničevanja, saj se je število preventivnih dejavnosti po podatkih statistike Policijske postaje Šempeter pri Gorici zmanjšalo (MNZ, 2011; MNZ, 2012a; MNZ, 2013). Vendar smo mnenja, da uradno evidentiranje preventivnih akcij ni toliko pomembno kot je pogovor s prebivalci, kar je lahko z vidika preventive bolj učinkovit. Eden izmed anketiranih (N. Janaškovič, 8. 1. 2013) je dejal, da je že en dober stik (pogovor) med policistom in občanom lahko bolj učinkovit kot tisoč ukrepov. Naslednji

⁶ V občini Šempeter-Vrtojba deluje tudi Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu.

⁷ Izhaja iz v skupnost usmerjenega policijskega dela oziroma policijskega dela v skupnosti, kar bo opisano v nadaljevanju.

⁸ Opozorilo je sicer, zakonsko gledano, represivni ukrep, vendar ima pretežno preventivni učinek.

podoben kazalnik je tudi izvedba projekta za povečanje vidnosti in dostopnosti policistov v lokalnih okoljih (MNZ, 2012b), česar do sedaj ni bilo mogoče zaslediti nikjer v Sloveniji, v občini Šempeter-Vrtojba pa obstaja želja s strani prebivalcev po pogostejših policijskih obhodih.

Zavedati se moramo, da sta policija in redarstvo brez sodelovanja in pomoči občanov manj uspešna pri preprečevanju in odkrivanju kaznivih dejanj, vzdrževanju reda v družbi in opravljanju drugih javnovarnostnih nalog, saj se težave ne dajo rešiti le z represivnim delom. Zato je treba več pozornosti nameniti preventivni dejavnosti in partnerskemu sodelovanju s skupnostmi, pri čemer je zlasti slednje zapleten in dinamičen del odgovornega policijskega dela, pri katerem lokalna skupnost tudi sama pripreva k večji varnosti, kar se v nadaljevanju skupaj z izboljšano vidnostjo in dostopnostjo policistov kaže v občutku varnosti pri državljanih in zmanjšanju strahu pred kriminaliteto in drugimi pojavi, ki jih ogrožajo (MNZ, 2012b).

V občini Šempeter-Vrtojba smo bili priča mnogim dejavnostim v kontekstu partnerskega sodelovanja. Policija in občinsko redarstvo sta že doslej pogosto sodelovala in skupaj izvajata nekatere posvete (PU Nova Gorica, 2014) in naloge. Takšno sodelovanje je bilo posebej opazno v začetku šolskega leta, ko so v večini slovenskih krajev občinski redarji sodelovali pri varovanju otrok na poti v šolo in iz nje. Pri Šempetrski osnovni šoli smo večkrat videli, da so policisti in redarji skupaj opravljali naloge, kar sta nam potrdila tako komandir lokalne policijske uprave kot vodja medobčinske uprave. O podobnem sodelovanju so poročali tudi mediji in policija (Šempetrski policisti in občinski redarji skupaj nadzirali mirujoč promet in ugotavljali kršitve, 2014). Policisti Policijske postaje Šempeter pri Gorici so v sodelovanju s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Šempeter-Vrtojba in Osnovno šolo v središču Šempetra izvedli preventivne aktivnosti za večjo varnost kolesarjev in jih med drugim seznanjali s postopki policije v cestnem prometu, jim delili nasvete in različni preventivni material (Poljšak Furlan, 2013). Pogrešamo pa sodelovanje z občani. Pereča problematika so tako vlomi kot tatvine, zato smo mnenja, da bi morala policija (v sodelovanju s skupnostjo) učinkoviteje delovati v okviru preprečevanja kaznivih dejanj zoper premoženje⁹, kar je opredeljeno v temeljnih usmeritvah za pripravo srednjeročnega načrta razvoja in dela policije za obdobje 2013-2017 (MNZ, 2012b). Osnovno načelo policijskega dela v skupnosti pravi, da je preprečitev cenejša od kazenskega pregona (Clarke in Eck, 2008). Še več, policija mora zagotoviti samostojnost pri delu (vodij policijskih okolišev), da bo na lokalni ravni omogočila vzpostavitev lastnih prednostnih nalog in spodbuditev lokalnih akterjev (lokalna skupnost, gospodarskih subjektov, VIZ ustanove idr.), da bodo prepoznali svojo vlogo in (so)odgovornost pri skupnem trudu za izboljšanje varnosti v skupnosti, vključno z izvajanjem preventivnih dejavnosti (prav tam), pri čemer pa še nismo na poti uresničevanja.

Ko govorimo o izvajanju policijskega dela v skupnosti, bi na tem mestu želeli spodbuditi krepitev družbene odgovornosti policije, ki je od leta 2008 vključena v program krepitve integritete

⁹Npr. spodbujati nakup alarmnih sistemov.

policistov v slovenski policiji. Še posebej velja poudariti filantropsko odgovornost pri delu vodij policijskih okolišev, kar vključuje skrb za izboljšanje kvalitete življenja in za dobro družbo oz. ljudi. To pomeni, da se policist, ki ravna v skladu z njo, zaveda svoje vloge v družbi in zavestno skrbi k izboljšanju kakovosti življenja ljudi (Šumi, 2009).

Izhajajoč iz uslužnega vodenja (servant leadership), je osnovni namen policijskih organizacij služiti človeškim potrebam – služiti občanom pri zagotavljanju varnosti. Temeljni namen vsakega posla je v pozitivnem vplivu tako na zaposlene kot tudi organizacijo in družbo. Če ugotovitev Dierendoncka in Pattersona v kontekstu uslužnega vodenja (skrb za ljudi) (Šumi, 2013) prenesemo na policijsko dejavnost, kaže potem izraziti poudarjeno skrb za občane.

Brez gradnje partnerskega odnosa z občani in občankami ter lokalnimi skupnostmi in njihove pomoči si delo organov zagotavljanja varnosti težko predstavljamo. Varnost je vrednota, ki jo lahko gradimo le s skupnimi močmi in le skupaj bomo lažje zagotavljali, da bo zakon veljal za vse občane.

Na eni strani lahko utemeljeno pričakujemo izboljšanje varnostne situacije, saj v občini imamo kar nekaj projektov (Futurelights, zbor občanov ipd.), ki bodo imeli pozitiven učinek na zmanjšanje kriminalitete, dodatek k temu prispevamo še mi nekaj predlogov. Po drugi strani smo lahko priča poslabšanju stanja varnosti zaradi zaprtja policijske postaje Šempeter pri Gorici, kar so izrazili tudi župani občin, kjer deluje policijska postaja (Furlan, 2014). Željo po neukinitvi šempeterske policijske postaje so izrazili tudi mnogi anketiranci, večjim posameznikom pa predstavlja celo problem. S službe generalnega direktorja policije smo prejeli odgovor, da so nastopili dejavniki zmanjšanja števila policistov zaradi upokojevanja, obvladovanje oz. zagotavljanje stopnje varnosti z vsemi resursi, ki so prisotni v tem varnostnem prostoru, in nenazadnje tudi zmanjšanja stroškov administrativnega dela, stroškov obratovanja in stroškov za telekomunikacijske storitve. Želijo si, da bi v prizadevnosti za zagotavljanje višje stopnje varnostiv občini podprli ta projekt, kar je po našem mnenjupomanjkljivo, predvsem s tega vidika, da je ta odgovor prejel zelo ozek krog oseb, medtem ko smo te spremembe deležni vsi občani. Ukinitev bo prinesla tudi večjo vidnost in dostopnost policistov na terenu, kar utegne zmanjšati razkorak med policijo in skupnostjo z vidika sodobnega izvajanja policijske dejavnosti (policijsko delo v skupnosti) ter večjo varnostjo.

Tako država kot lokalna samouprava morata bolj povrednotiti odnos do varnosti, ki jo marsikdaj jemljeta kot samoumevno. Vedno imamo na eni strani želje in potrebe prebivalcev, na drugi možnosti državnih organov, vmes pa konsenz, kako v danem trenutku in razmerah optimalno uresničiti potrebe in izpolniti zahteve tistih, zaradi katerih smo tu - prebivalci oz. občani.

Želimo si, da poglobljajoča se gospodarska recesija ne bi postala izgovor, da bodisi kot posamezniki bodisi kot lokalna skupnost ne moremo izpeljati določenih projektov ali vpeljati nekaterih izboljšav. Ne nazadnje je kriza lahko priložnost, da se kaj izboljša, spremenimo, prevrednotimo obstoječa razmišljanja, predvsem pa vzpostavimo medsebojno podporo, boljše in tesnejše odnose. Sam prekršek, bodisi je to pasji iztrebek, cigaretni ogorek na tleh, napačno parkiran avtomobil ipd., ni velik problem, toda če bi to vsi počeli, bi vse soseske kmalu propadle. S postopnim

odpravljanjem lokalne problematike bomo koščke sestavili v celoten mozaik učinkovite lokalne varnosti in zadovoljne lokalne skupnosti. Kjer je volja, je tudi pot.

LITERATURA

- Bremec, D. (2013a). Inšpekcijski nadzor oračev njiv v varovanem pasu ceste. *Glasilo Občine Šempeter-Vrtojba*, 3(1), 11.
- Bremec, D. (2013b). Vzdrževanje parkov, drevoredov in zelenja ter kurjenje v naseljih. *Glasilo Občine Šempeter-Vrtojba*, 3(4), 9.
- Clarke, V. R. in Eck, E. J. (2008). *Priročnik za policijske (kriminalistične) analitike – v 60 korakih do rešitve problema*. Ljubljana: Fakulteta za varnostne vede.
- CroCTaL – Krajina in čezmejne kolesarske poti. (12. 5. 2014). *Sempeter-vrtojba.si*. Pridobljeno na <http://www.sempeter-vrtojba.si/projekti-in-nalozbe/zakljuceni/croctal-krajina-in-cezmejne-kolesarske-poti/>
- Ekipa Ne-odvisen.si. (2013). Program NE-ODVISEN.SI gostoval v občini Šempeter-Vrtojba. *Glasilo Občine Šempeter-Vrtojba*, 3(2), 18.
- Furlan, P. M. (22. 1. 2014). *Napovedano združevanje policijskih postaj*. Pridobljeno na <http://www.mojaobcina.si/sempeter-vrtojba/novice/zdruzevanje-policijskih-postaj.html>
- Kelling, W. G. in Wilson, Q. J. (1982). *Broken windows*. Pridobljeno na <http://www.theatlantic.com/past/docs/politics/crime/windows.htm>
- Medobčinska uprava občin Šempeter-Vrtojba, Renče-Vogrsko in Miren-Kostanjevica.(2013). *Poročilo o delu medobčinske uprave občin Šempeter-Vrtojba, Renče-Vogrsko in Miren-Kostanjevica za obdobje od 1. 1. 2012 do 31. 12.2012*. Pridobljeno na <http://www.sempeter-vrtojba.si/obcini/OS/seje/dnevni-red-in-gradivo/2013/25RS/>
- Medobčinska uprava občin Šempeter-Vrtojba, Renče-Vogrsko in Miren-Kostanjevica.(2013). *Poročilo o delu medobčinske uprave občin Šempeter-Vrtojba, Renče-Vogrsko in Miren-Kostanjevica za obdobje od 1. 1. 2013 do 31. 12.2013*. Pridobljeno na <http://www.sempeter-vrtojba.si/obcini/OS/seje/dnevni-red-in-gradivo/2014/35RS/>
- Meško, G. in Sotlar, A. (2012). Preprečevanje kriminalitete v lokalnih skupnostih - med ad hoc pristopi in na znanju temelječih preventivnih dejavnostih. *Revija za kriminalistiko in kriminologijo*, 63(3), 229-239.
- Meško, G., Sotlar, A., Lobnikar, B., Jere, M. in Tominc, B. (2012). *Občutek ogroženosti in vloga policije pri zagotavljanju varnosti na lokalni ravni*. Ljubljana: Fakulteta za varnostne vede.
- Ministrstvo za notranje zadeve. (2011). *Varnostna problematika v občini Šempeter - Vrtojba v letu 2010 - poročilo*. Pridobljeno na <http://old.sempeter-vrtojba.si/ads->

- gids/mma_bin_public.php?id=2011020714210371
- Ministrstvo za notranje zadeve. (2012a). *Varnostna problematika v občini Šempeter - Vrtojba v letu 2011 - poročilo*. Pridobljeno na http://old.sempeter-vrtojba.si/ads-gids/mma_bin_public.php?id=2012031308442485
- Ministrstvo za notranje zadeve. (2012b). *Temeljne usmeritve za pripravo srednjeročnega načrta razvoja in dela policije za obdobje 2013-2017*. Pridobljeno na http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/DPDVN/Usmeritve/Temeljne_usmeritve_2013-2017.pdf
- Ministrstvo za notranje zadeve. (2013). *Varnostna problematika v občini Šempeter - Vrtojba v letu 2012 - poročilo*. Pridobljeno na <http://www.sempeter-vrtojba.si/o-obcini/OS/seje/dnevni-red-ingradivo/2013/25RS/>
- Mori, T. (2013). Izognimo se nepravilnemu parkiranju v centru mesta. *Glasilo Občine Šempeter-Vrtojba*, 3(4), 9.
- Najboljšo vrednost indeksa ISSO 2013 ima Šempeter-Vrtojba. (20. 1. 2014). *Zlatikamen.si*. Pridobljeno na <http://www.zlatikamen.si/clanki/dobre-prakse/najboljsa-vrednost-indeksa-isso-2013-ima-sempeter-vrtojba/>
- Občina Šempeter-Vrtojba. (2009). *Občinski program varnosti*. Pridobljeno na http://old.sempeter-vrtojba.si/ads-gids/mma_bin_public.php?id=2009041411571962
- Občina Šempeter-Vrtojba. (2013). *Idejna zasnova rekonstrukcije križišč v krožišču*. Pridobljeno na http://www.sempeter-vrtojba.si/data/Logo_projekti/Idejna_zasnova_rekonstrukcije_krizisc_v_krozisca.pdf
- Odlok o kategorizaciji občinskih cest v Občini Šempeter-Vrtojba. (2013). *Uradni list RS*, (28/2013).
- Odlok o ustanovitvi Sosveta za zagotavljanje večje varnosti občanov. (2011). *Uradni list RS*, (13/2011).
- Poljšak, F. M. (5. 4. 2013). V soboto preventivne aktivnosti za večjo varnost kolesarjev. *Mojaobcina.si*. Pridobljeno na <http://www.mojaobcina.si/sempeter-vrtojba/novice/solstvo/v-soboto-preventivne-aktivnosti-za-vecjo-varnost-kolesarjev.html>
- Poljšak, F. M. (27. 2. 2014). Zbor občanov naselja Vrtojba. *Policija.si*. Pridobljeno na <http://www.mojaobcina.si/sempeter-vrtojba/novice/zbor-obcanov-naselja-vrtojbe.html>
- PU Nova Gorica. (20. 2. 2014). Posvet o sodelovanju Policije in redarstev na območju Policijske uprave Nova Gorica. *Policija.si*. Pridobljeno na <http://www.policija.si/index.php/component/content/article/102-sporoila-za-javnost/72023-posvet-o-sodelovanju-policije-in-redarstev-na-obmoju-policijske-uprave-nova-gorica?lang=>
- Pravilnik o prometni signalizaciji in prometni opremi na javnih cestah. (2000). *Uradni list RS*, (46/2000).
- Projekti in naložbe. (9. 2. 2014). *Sempeter-vrtojba.si*. Pridobljeno na <http://www.sempeter-vrtojba.si/projekti-in-nalozbe/>

- Responses to the Problem of Gasoline Drive-offs. (24. 1. 2014). *Popcenter.org*. Pridobljeno na: http://www.popcenter.org/problems/gas_drive_offs/3
- Responses to the Problem of Thefts of and From Cars in Parking Facilities. (2014). *Popcenter.org*. Pridobljeno na: http://www.popcenter.org/problems/parking_garage_theft/3
- Senčar, A. (2008). Policija in občinsko redarstvo - partnerja pri zagotavljanju javnega reda v skupnosti. V *3. Dnevi prekrškovnega prava* (str. 103-112). Ljubljana: GV založba.
- Skrb za okolje. (10. 2. 2014). *Sempeter-vrtojba.si*. Pridobljeno na <http://www.sempeter-vrtojba.si/obcini/predstavitev/naloge-obcine/skrb-za-okolje/#Odpadki>
- Strategija v skupnost usmerjenega dela mestnega redarstva Mestne občine Ljubljana. (2013). *Mestna občina Ljubljana*. Pridobljeno na www.ljubljana.si/file/1087247/strategija-v-skupnost-usmerjenega-dela-mestnega-redarstva-mestne-obcine-ljubljana.pdf+&cd=1&hl=sl&ct=clnk&gl=si
- Svet Evrope. (2003). *Preprečevanje kriminalitete v urbanih okoljih: priročnik za lokalno samo upravo*. Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve in Informacijsko dokumentacijski center Sveta Evrope.
- Šempetrski policisti in občinski redarji skupaj nadzirali mirujoč promet in ugotavljali kršitve. (12. 1. 2014). *Policija.si*. Pridobljeno na <http://www.policija.si/index.php/component/content/article/102-sporoila-za-javnost/65369-empetrski-policisti-in-obinski-redarji-skupaj-nadzirali-mirujo-promet-in-ugotavljali-druge-kritve?tmpl=component&print=1&page=&lang=>
- Šumi, R. (2009). Smo policisti družbeno odgovorni? *Varstvoslovje med teorijo in prakso: zbornik prispevkov*. Pridobljeno na <http://www.fvv.uni-mb.si/dv2009/zbornik/clanki/sumi.pdf>
- Šumi, R. (2013). *Vpliv integritete na uslužni stil vodenja v profitni in neprofitni organizaciji* (Doktorska disertacija). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Ureditev mestnega središča v Šempetru pri Gorici – 3. faza. (23. 1. 2014). *Sempeter-vrtojba.si*. Pridobljeno na <http://www.sempeter-vrtojba.si/projekti-in-nalozbe/v-izvajanju/ureditev-mestnega-sredisca-v-sempetru-pri-gorici-3-faza/>
- Zakon o občinskem redarstvu. (2006). *Uradni list RS*, (139/2006).
- Zakon o organiziranosti in delu policije. (2013). *Uradni list RS*, (15/2013).
- Zakon o pravilih cestnega prometa. (2013). *Uradni list RS*, (82/2013).